

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Aktivnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri izvajanju strategije zmanjšanja rabe fitofarmaceutskih sredstev v kmetijstvu (Nacionalni akcijski načrt)

Dr. Jernej Drofenik in Marjeta Bizjak

Ljubljana, November 2015

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Zakonodaja s področja fitofarmaceutskih sredstev, ki je osnova za Nacionalni akcijski načrt (NAP)

- Direktiva 2009/128/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov (**DIREKTIVA O TRAJNOSTNI RABI FFS**).

[Zakon o fitofarmaceutskih sredstvih](#) (Ur.l. RS št. 83/2012) je bil objavljen dne 6. novembra 2012 in začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS in

Zakon o fitofarmaceutskih sredstvih (Ur.l. RS št. 83/2012) je bil objavljen dne 6. novembra 2012 in začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

Kaj ureja zakon

- Nacionalni akcijski plan zmanjšanja tveganja in vplivov FFS na zdravje ljudi in okolja,
- Izobraževanje uporabnikov, distributerjev in svetovalcev,
- Zahteve glede prometa s FFS,
- Testiranje naprav za nanašanje FFS,
- Tretiranje iz zraka,
- Pogoji rabe za zaščito vodnega okolja,
- Pogoji rabe za zmanjšanje tveganja na posebnih območjih,
- Rokovanje in shranjevanje FFS in pogoji glede odstranjevanje embalaže in ostankov FFS,
- Integrirano varstvo rastlin,
- Informiranje in osveščanje.

Kaj je NAP

Strategija!

Države članice sprejmejo nacionalne akcijske načrte za določanje svojih količinskih ciljev, ukrepov in časovnih razporedov za zmanjševanje tveganj in vplivov uporabe pesticidov na zdravje ljudi in okolje ter za spodbujanje razvoja in uvedbe integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi in alternativnih pristopov ali tehnik, da bi se zmanjšala odvisnosti od uporabe pesticidov. Ti cilji lahko vključujejo različna področja, na primer zaščito delavcev, varstvo okolja, ostanke, uporabo posebnih tehnik ali uporabo pri določenih kulturnih rastlinah.

Nacionalni akcijski načrt

- Ustanovljena je bila delovna skupina za pripravo NAP,
- Osnutek strategije se je dopolnjeval na večih sestankih.

Stanje aktivnih snovi na EU:

1991	1250 dovoljenih aktivnih snovi,
2015	450 dovoljenih aktivnih snovi (do tega okvirno 300 klasičnih).

Izhodišča pri pripravi NAP:

- NAP je del osnovne strategije na področju kmetijstva,
- Upoštevali in okrepiti obstoječe aktivnosti pri podpori uporabnikov (izobraževanje uporabnikov, testiranju naprav za nanašanje, obveščanju in osveščanju...),
- Ciljno usmerjati izobraževanje v kmetijske prakse, kjer je poraba fitofarmaceutskih sredstev manjša,
- Spodbujati ukrepe kmetijske politike v smeri okolju prijaznih tehnologij (spremembe v tehnologiji pridelave hrane).

Izhodišča pri pripravi NAP:

- Krepiti služb na področju napovedovanja škodljivih organizmov, kot ključno pomoč pri uporabnikih za odločanje o uporabi fitofarmaceutskih sredstev,
- Zagotoviti strokovno podporo uporabnikov, tako preko izobraževanja, informacij glede fitofarmaceutskih sredstev in zatiranja škodljivih organizmov, strokovno podporo na terenu,

Dodatna izhodišča:

- Glavne aktivnosti se izvajajo znotraj obstoječih struktur, ki že delujejo,
- Izogniti se je potrebno dodatnemu obremenjevanju uporabnikov, ki nimajo nujno vplivov na cilje NAP,
- Ukrepi NAP morajo biti izključno v pomoč in podporo uporabnikom (ne dodatnih administrativnih in finančnih obveznosti),
- Ukrepi morajo biti jasni, izvedljivi in merljivi!!!
- Upoštevati trenutne ekonomske razmere (omejena kadrovska in finančna sredstva)

Sprejeti ukrepi (23):

NAP je bil sprejet konec 2012

Ključni ukrepi:

- **Ukrepi in naloge, ki izvirajo iz sprejema predpisov,**
- **izobraževanje uporabnikov (obvezno, prostovoljno),**
- **akcije obveščanja in osveščanja,**
- **krepitev prognostične službe varstva rastlin,**
- **integrirano varstvo rastlin (prenos v samo tehnologijo).**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Ukrepi in naloge, ki izvirajo iz sprejema predpisov

Sprejeti so bili vsi podzakonski predpisi na podlagi Zakona o FFS.

Izobraževanje uporabnikov

- **Prenovili sistem izobraževanja,**
- **Novе vsebine izobraževanja s poudarkom na varstvu okolja in zdravja ljudi in poudarkom na integriranem varstvu rastlin.**
- **Izdelana nova literatura za izobraževanje**
- **65000 tisoč uporabnikov opravilo izobraževanje, (okoli 10000 po novem programu).**

Testiranje naprav za nanašanje FFS

- Testiranje izvajajo pooblašene institucije (9 institucij)
- Obveznost testiranja vsake 3 leta, (uporaba ne testiranih naprav ni dovoljena),
- Pogoji glede ustreznosti naprav določene v pravilniku.
- Vzpostavljena, centralna evidenca vseh naprav v uporabi.
- finančne spodbude za nakup novih naprav.

Trenutno je v registru 22 000 naprav za nanašanje.

Akcije obveščanja in osveščanja

- Vsakoletne akcije o pravilni rabi FFS,
- Akcije za varstvo čebel,
- Izdelava brošur za uporabnike (odpadki, ilegalna FFS, uporaba FFS za neprofesionalne uporabnike...)

Krepitev prognostične službe varstva rastlin

- Vzpostavitev prognostične službe tudi na segmentu vrtnarstva,
- Vsebinske spremembe prognostičnih poročil, ki ne vključuje izključno varstvo rastlin na osnovi kemičnega varstva,
- Razmišljanja v smeri dostopnosti prognoze do uporabnikov,
- Še prostora za nadgradnjo in izboljšanje službe.

Integrirano varstvo rastlin

Obvezna kmetijska praksa varstva rastlin,

Definicija:

Integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi pomeni skrbno upoštevanje vseh razpoložljivih metod varstva rastlin, kar ima za posledico povezovanje ustreznih ukrepov, ki preprečujejo razvoj populacij škodljivih organizmov. Pri integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi mora biti uporaba FFS na ekonomsko in ekološko upravičeni ravni, s ciljem zmanjšanja tveganja za zdravje ljudi in okolje. Integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi poudarja rast zdravih rastlin s čim manjšimi vplivi na kmetijske ekosisteme in spodbuja naravne mehanizme varstva pred škodljivimi organizmi.

Kako doseči izvajanje integriranega varstva rastlin na nivo uporabnika!!!!

Sprejem Pravilnika o integriranem varstvu rastlin v letu 2014:

Integrirano varstvo rastlin

Ključna naloga v prihodnje:

- Združevanje obstoječega znanja v Sloveniji,
- Izdelava smernic integriranega varstva rastlin po skupinah ali kulturah,
- V posameznih primerih smernice škodljivcev – kultura,
- Krepitev strokovnega znanja iz področja integriranega varstva rastlin,
- Izobraževanje svetovalcev in uporabnikov FFS glede integriranega varstva rastlin,
- Prenos znanja na nivo uporabnika.

Integrirano varstvo rastlin

Ključna težave za uspešno uveljavitev integriranega varstva rastlin:

- Znanje je preveč razdrobljeno in ne nujno doseže uporabnika,
- Večina varstva še vedno temelji na kemičnih ukrepih,
- Premalo znanja o drugačnih pristopih varstva rastlin (izobraževalne institucije),
- Prenos znanja do uporabnika !!!

Ekonomski vidik posameznega ukrepa .

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Integrirano varstvo rastlin

Za doseg ciljev iz NAP v delu, ki se nanaša na Integrirano varstvo rastlin je MKGP zagotovilo dodatna sredstva za izvajanje integriranega varstva rastlin:

Ustanovitev posebne skupine ljudi, ki bo pripravljala smernice, informacije, prakse in izobraževala tako svetovalce kot uporabnike za prenos znanja na nivo uporabnika.

Program dela v pripravi:

Program žlahtnjenja

V letu 2014 je MKGP zagotovilo dodatna sredstva za programe žlahtnjenja:

- krompirja,
- krmnih rastlin (izbranih vrst trav in metuljnic),
- zrnatih stročnic,
- ajde in zelja.

Namen uvajanja novih sort v pridelavo.

NAP

V letošnjem letu je bila ustanovljena strokovna skupina za pregled stanja izvajanja strategije NAP in pripravo letnega poročila.

- Pregled aktivnosti, ki so bile že izvedene,
- Pregled aktivnosti, ki so v teku in
- Pregled aktivnosti, ki še niso bile izvedene.

Prvo poročilo je v pripravi.
Možnost spremembe NAP v smislu dodatnih ciljev strategije.

Zaključek

MKGP bo še naprej podpirala aktivnosti, ki bodo imele pozitivni vpliv na:

- Varstvo okolja in zdravja ljudi,
- Upoštevanje temeljno izhodišče o zagotavljanju prehranske varnosti,
- Tehnološki napredek mora temeljiti na okolju prijaznih tehnologijah – integrirano varstvo rastlin.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Hvala za pozornost!